

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 215/2011-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. PhDr. P. Ď., Ž., vo veci namietaného porušenia základného podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením vyšetrovateľa 3. inšpekčného oddelenia v Banskej Bystrici, odboru inšpekčnej služby, sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ČVS: SKIS-293/IS-3-V-2010 zo 7. decembra 2010 a postupom Vojenskej obvodnej prokuratúry v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. Opn-253/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. PhDr. P. Ď. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. apríla 2011 doručená sťažnosť JUDr. PhDr. P. Ď. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením vyšetrovateľa 3. inšpekčného oddelenia v Banskej

Bystrici, odboru inšpekčnej služby, sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ČVS: SKIS-293/IS-3-V-2010 zo 7. decembra 2010 (ďalej aj „rozhodnutie policajta inšpekčnej služby“) a postupom Vojenskej obvodnej prokuratúry v Banskej Bystrici (ďalej len „vojenská prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. OPn-253/2010 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu sťažovateľom podanej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Žiline ČVS:ORP-105/OVK-ZA-2008 z 15. februára 2008 bolo podľa § 197 ods. 1 písm. d) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) odmietnuté trestné oznámenie E. Ď. Táto podala trestné oznámenie z dôvodu podozrenia z naplnenia skutkovej podstaty prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 a ods. 2 písm. d) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), ku ktorému malo dôjsť zanedbaním, resp. nedostatočným poskytnutím zdravotnej starostlivosti jej nebohému manželovi I. Ď. zdravotníckym personálom v nemocničnom zariadení. Predmetné trestné oznámenie bolo pridelené na vybavenie vyšetrovateľovi Policajného zboru kpt. JUDr. P. M., ktorý sa s ním vysporiadal už citovaným rozhodnutím, ktorého správnosť po obsahovej a skutkovej stránke odobrila aj Okresná prokuratúra Žilina v konaní o sťažnosti.

3. Keďže sťažovateľ nesúhlasil s postupom vyšetrovateľa Policajného zboru kpt. JUDr. P. M., ktorý sa s dodatočne predloženým novým dôkazom, a to doplnkom „*správy o príčine smrti od MUDr. J. I. pre poisťovňu A., a. s. zo dňa 04. 09. 2006*“, vysporiadal tak, že ho po jeho získaní vrátil späť sťažovateľovi, hoci ho mal predložiť dozorujúcemu prokurátorovi ešte pred jeho rozhodnutím o sťažovateľom podanej sťažnosti, podal proti konajúcemu vyšetrovateľovi Policajného zboru trestné oznámenie, ktoré doručil Krajskej prokuratúre v Žiline. Trestné oznámenie sťažovateľa bolo vybavené uznesením policajta inšpekčnej služby ČVS: SKIS-293/IS-3-V-2010 zo 7. decembra 2010, a to jeho odmietnutím podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku. Proti uvedenému rozhodnutiu policajta inšpekčnej služby podal sťažovateľ sťažnosť podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku, o ktorej bol vecne a miestne príslušný rozhodnúť prokurátor vojenskej

prokuratúry. Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu policajta inšpekčnej služby sťažnosť na vojenskej prokuratúre z dôvodu nedostatočného posúdenia všetkých namietaných skutkových okolností veci a ich možnej rôznorodej trestnoprávnej kvalifikácii v predmetnom rozhodnutí („... npor. PhDr. L. Ch... rozhodol len o časti môjho podania zo dňa 18. 10. 2010. Hoci podstatou tohto trestného oznámenia bol predovšetkým trestný čin spáchaný z nedbanlivosti Marenie úlohy verejným činiteľom, tento vyšetrovateľ ohľadom JUDr. P. M. rozhodol len o trestnom čine zneužívanie právomoci verejného činiteľa, na ktorý je potrebné dokázať zlý úmysel JUDr. P. M., ktorý zatiaľ dokázaný nebol. Npor. PhDr. L. Ch. sa takto mal dopustiť nadržovania páchatel'ovi trestného činu.“). Nosným dôvodom sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti ústavnému súdu bola namietaná/vytýkaná nečinnosť prokurátora vojenskej prokuratúry v napadnutom konaní, keď o podanej sťažnosti proti rozhodnutiu policajta inšpekčnej služby tento do dňa doručenia sťažnosti ústavnému súdu nerozhodol („Pri zohľadnení doby ciest poštových zásielok mi malo byť rozhodnutie o tejto sťažnosti... doručené do konca marca 2011, k čomu však nedošlo. Nekonáním, ktoré má byť spôsobené aj nadržovaním policajta IS MV SR BB..., ktoré má byť spôsobené aj nedôsledným dozorom Vojenskej obvodnej prokuratúry v Banskej Bystrici došlo zo strany týchto spoločne a nerozdielne k porušeniu môjho práva garantovaného článkom 46 ods. 1 Ústavy...“).

4. Na základe už uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. ... žiadam... preskúmanie namietnutého porušenia mojich garantovaných práv a slobôd označeného v časti II. tejto ústavnej sťažnosti,

2. ... žiadam... o prikázanie povinného konania IS MV SR BB a Vojenskej obvodnej prokuratúry v Banskej Bystrici, keďže porušenie mojich práv spôsobilo ich nekonanie vo veci môjho trestného oznámenia zo dňa 18. 10. 2010,

3. ... žiadam o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nemajetkovej ujmy spôsobenej porušením mnou označených práv, ktoré si cením na 10 000,- EUR...“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti, alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

6. Ešte predtým, ako sa ústavný súd začne zaoberať samotnou materiálnou stránkou veci, je vždy povinný preskúmať procesné náležitosti sťažnosti. Z toho vyplýva, že iba v prípade, ak sťažnosť spĺňa všetky zákonom ustanovené formálne náležitosti a zároveň neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, sa ňou môže zaoberať aj z hľadiska jej vecnej stránky. Jedným zo základných pojmových znakov sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, resp. podľa § 49 zákona o ústavnom súde ako prostriedku ochrany ústavou (alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou) zaručených základných práv alebo slobôd je zásada subsidiarity. Zmyslom a účelom tejto zásady je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona

o ústavnom súde (III. ÚS 149/04). Ústava ani zákon o ústavnom súde taktiež nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých sťažovateľovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy. Ústavný súd môže založiť svoju právomoc na konanie až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

7. Sťažovateľ namietal porušenie svojich označených práv nekonaním/nečinnosťou vojenskej prokuratúry v napadnutom konaní („... 20. 12. 2010 som odovzdaním na poštovú prepravu podal voči uzneseniu ČVS: SKIS-293/IS-3-V-2010 zo dňa 07. 12. 2010 v zákonnej lehote sťažnosť. Pri zohľadnení doby ciest poštových zásielok mi malo byť rozhodnutie o tejto sťažnosti zo dňa 20. 12. 2010 doručené do konca marca 2011, k čomu však nedošlo.“). Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že v danom prípade sťažovateľ nevyčerpal všetky prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie v rozsahu namietaných okolností veci (pozri bod 3) bol oprávnený podľa osobitných predpisov.

8. Zo zistenia ústavného súdu vyplynulo, že sťažovateľ podal 12. apríla 2011 sťažnosť ústavnému súdu, pričom vec dozorujúci prokurátor vojenskej prokuratúry svojím uznesením č. k. Opn-253/2010-14 zo 4. apríla 2011 rozhodol o zamietnutí sťažovateľom podanej sťažnosti proti rozhodnutiu policajta inšpekčnej služby. Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľ v podanej sťažnosti namietal nečinnosť vojenskej prokuratúry v napadnutom konaní v čase, keď bolo o jeho sťažnosti proti rozhodnutiu policajta inšpekčnej služby už rozhodnuté.

9. Ústavný súd ďalej konštatuje, že právna vec sťažovateľa sa nachádzala v štádiu predprípravného konania, ktoré bolo ukončené uznesením prokurátora vojenskej prokuratúry č. k. Opn-253/2010-14 zo 4. apríla 2011. Už v štádiu predprípravného konania sťažovateľ disponoval viacerými účinnými právanými prostriedkami nápravy, na použitie ktorých bol, aj s prihliadnutím na namietané okolnosti veci, oprávnený a ktorými mal zákonom danú možnosť požadovať odstránenie nečinnosti vojenskej prokuratúry

v napadnutom konaní. Trestný poriadok v ustanovení § 198 ods. 2 zakotvuje možnosť prieskumu postupu policajta podľa § 197 Trestného poriadku prokurátorom z dôvodu žiadosti oznamovateľa alebo poškodeného, na vybavenie ktorej je príslušný vec dozorujúci prokurátor povinný pristúpiť bez meškania. Taktiež zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (§ 31 a nasl.) zakotvuje zákonnú možnosť domáhať sa preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutí orgánu verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu vrátane možnosti žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor. Podnetom sa podľa ustanovenia § 31 ods. 2 citovaného zákona rozumie žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktoré smeruje napr. aj k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti zamerané aj na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na vykonanie ktorých je podľa zákona oprávnený.

10. Z obsahu sťažnosti ústavný súd zistil, že sťažovateľ nevyužil zákonné možnosti namietať nečinnosť vojenskej prokuratúry a dožadovať sa tak odstránenia prípadných prietáhov v jej rozhodovacej činnosti, buď priamo na tomto orgáne verejnej moci, alebo na jej nadriadenom orgáne – Vyššej vojenskej prokuratúre v Trenčíne. Účelom uplatnenia tohto práva sťažovateľa je/bolo aj poskytnutie príležitosti tomu orgánu verejnej moci, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený nekonaním, a využitie niektorého z citovaných účinných prostriedkov nápravy je taktiež zákonným predpokladom konania ústavného súdu.

11. V neposlednom rade ústavný súd v rozsahu sťažovateľom namietaných skutočností poukazuje na už uvedené (pozri bod 8)m, ako aj na skutočnosť, že podanie sťažovateľa disponuje (tiež) formálnymi nedostatkami (nedostatky navrhovaného petitu). V sťažnosti je oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáhal (pozri bod 4). Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej

sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

12. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2011